

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสารทางวิชาการ เอกสารวิจัยส่วนบุคคลและข้อมูลอื่น ๆ ที่มีผู้รวบรวมไว้ก่อนแล้ว ตลอดจนบทความ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการสัมภาษณ์บุคคลตัวอย่างของผู้ที่ใช้หลักธรรมของศาสนามาประยุกต์ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสัมภาษณ์ และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นเพื่อใช้ในการตรวจสอบยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล จากนั้นนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และสรุปออกมาเป็นผลการวิจัย

แหล่งข้อมูล

ปฐมภูมิ (Primary Data) จากการสัมภาษณ์ผู้นำศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม จำนวน 15 คน ดังนี้

ศาสนาคริสต์

1. ดร.แม่นัน พงษ์อุดม อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยพายัพ อดีตคณบดีคณะศาสนศาสตร์ แมคกิลวารี อดีตคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ อดีตรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพ อดีตประธานสภาคริสตจักรภาคที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ และอดีตศาสนาจารย์สภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย
2. ศาสนาจารย์บุญญวัฒน์ มโนปัน อาจารย์ประจำภาควิชาคริสตศาสนศึกษา วิทยาลัยคริสตธรรมแมคกิลวารี มหาวิทยาลัยพายัพ ผู้อภิบาลและศาสนาจารย์สภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย
3. อาจารย์มารีสา นิลกุล รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและวิชาการ หน่วยงานศึกษาภิบาล สภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย
4. นายสมบัติ มาตขานบุญ (ฆราวาส) ผู้ปกครองประจำการคริสตจักร คริสตจักรเด่นดำรงธรรม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และเทคนิคการแพทย์โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่
5. นายธงชัย วงศ์สามารถ ผู้ประสานแผนฝ่ายบ้านและครอบครัวสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย

ศาสนาอิสลาม

1. นายวินัย สะมะฮุน ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ อดีตดำรงตำแหน่งสมาชิกสมัชชาแห่งชาติ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกวุฒิสภา 2 สมัย ที่ปรึกษา สอ.บต. รองประธานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ปัจจุบันดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. 2549 อิหม่ามมัศยิดมาลุลอิสลาม ที่ปรึกษากองอำนาจการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ปรึกษาพิเศษคณะกรรมการปฏิบัติการจิตวิทยาแห่งชาติ กองบัญชาการทหารสูงสุด ที่ปรึกษาฝ่ายอิสลามธนาคารกรุงไทย และธนาคารออมสิน

2. นายบรรจง โชะมณี ตำแหน่งเจ้าของและผู้ดำเนินรายการวิทยุเพื่อคุณธรรมทางภาคใต้ 13 รายการครอบคลุมพื้นที่ 14 จังหวัด และเป็นคณะกรรมการสันนิบาตโลกมุสลิมแห่งประเทศไทย

3. อิหม่ามมูสตอฟา หะซัน อิหม่ามประจำมัศยิดข้างเผือก ดูนนุร เชียงใหม่ ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเชียงใหม่

4. อาจารย์ณัฐพล มาตระกูล อาจารย์สอนภาษาอาหรับและนิติศาสตร์อิสลาม ประจำโรงเรียนจิตต์ภักดี อดีตอิหม่ามมัศยิดสันป่าข่อย อัดดักวา เชียงใหม่ อดีตกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเชียงใหม่ และอดีตรักษาการครูใหญ่โรงเรียนจิตต์ภักดี

ทุติยภูมิ (Secondary Data) จากตำรา เอกสารทางวิชาการ เอกสารวิจัยส่วนบุคคลและข้อมูลอื่น ๆ ที่มีผู้รวบรวมไว้ก่อนแล้ว ตลอดจนบทความ สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ และอินเทอร์เน็ต

ศาสนาพุทธ

1. พระเทพวิสุทธิคุณ (กุศล กนฺทวโร) เจ้าคณะจังหวัดเชียงใหม่ เจ้าอาวาสวัดบุพพาราม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประธานสภาวิทยาเขตผู้ทรงคุณวุฒิมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

2. พระครูปลัดจิตติชัย จิตติขโย อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ และหัวหน้าฝ่ายบริหารศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหามงกุฎราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ วิทยาเขตล้านนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3. ดร.พระใบฎีกาเสน่ห์ ญาณเมธี อาจารย์ประจำภาควิชาศาสนาและปรัชญาและกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

4. พระบุญช่วย จันโทภาโส ประธานสงฆ์วัดคงคสถานล้านนา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

5. อาจารย์เหรียญทอง สมศักดิ์ ครูเชี่ยวชาญ (อาจารย์ 3 ระดับ 9) สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย ในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริโสภาพัฒนาวดี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ครูผู้สอนพระพุทธศาสนาดีเด่น กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ และครูผู้จัดกิจกรรมจริยธรรมดีเด่นจังหวัดเชียงใหม่
6. นายรัชชพงษ์ ถมวัฒนศิลป์ นักวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยพิจารณาจากประเภทของข้อมูล และแหล่งข้อมูลได้ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources)

ผู้วิจัยใช้วิธีเจาะจงเลือกสัมภาษณ์ผู้นำศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ โดยถามแบบเปิดเสรีไม่มีโครงสร้าง เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีนำมาซึ่งข้อมูลที่แท้จริง

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources)

ผู้วิจัยใช้การสำรวจทางเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ โดยค้นคว้าจากตำรา เอกสารทางวิชาการ เอกสารวิจัยส่วนบุคคลและข้อมูลอื่น ๆ ที่มีผู้รวบรวมไว้ก่อนแล้ว ตลอดจนบทความสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ และอินเทอร์เน็ต เพื่อนำมาดำเนินการวิธีทางข้อมูลต่อไปในการตรวจสอบยืนยันความเชื่อถือของข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นตอนในการสำรวจและศึกษาทำความเข้าใจ เกี่ยวกับเอกสารที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นตอนในการพิจารณาจัดหาหรือติดต่อขอรับการสนับสนุนเอกสารทางราชการและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ 3 เลือกสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยการสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง แล้วบันทึกเป็นข้อมูลไว้

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงเริ่มดำเนินการประมวลผลข้อมูลที่มีอยู่ทั้งสิ้น โดยการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร คัดเลือกเฉพาะส่วน

ที่มีสาระสำคัญและตรงประเด็นของการวิจัยโดยใช้เหตุและผล เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งจัดเตรียมข้อมูลเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ สรุปผลการวิจัยรวมทั้งข้อเสนอแนะและแนวทางในการวิจัยต่อไป

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อเรื่อง โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และการตอบคำถามในการสัมภาษณ์ ในลักษณะการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการอธิบายวิเคราะห์ (Explanatory Analysis)